

Nationellt releasecenter för Snomed CT

Snomed CT Forum – 6 december 2024

Om hierarkier i allmänhet och hierarkin *Situation* i synnerhet

Läs om vad hierarkierna i Snomed CT innehåller här:

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/klassifikationer-och-koder/snomed-ct-oversikt.pdf>

Begrepp i hierarkierna *kliniskt fynd* och *åtgärd* har en s.k. [standardkontext](#), vilket innebär:

Kliniskt fynd

- är närvarande (alltså inte ”inte finns” eller ”inte hittats”)
- berör patienten i journalen
- förekommer nu eller vid en specificerad tid.

Åtgärd

- är genomförd
- berör patienten i journalen
- åtgärden utfördes nu eller vid en specificerad tid.

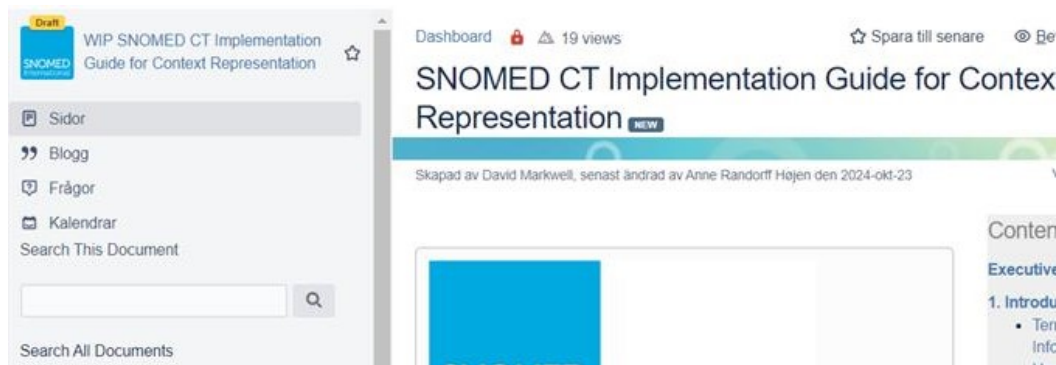
Om man vill uttrycka avsteg från standardkontexten finns det en särskild hierarki i Snomed CT, *Situation with explicit context*, där standardkontexten inte gäller, dvs. begreppen rör någon annan än patienten, eller det är något som har förekommit tidigare. (Hierarkin kallas *Omständighet som rör visst sammanhang* på svenska. Refereras ofta till som *Situation*, även förkortningen SWEC kan förekomma). Läs mer här: [Situation with Explicit Context - SNOMED CT Editorial Guide - SNOMED Confluence](#)

Dock är det ofta mer användbart att använda sig av informationsmodellen för att uttrycka olika typer av kontext, alltså om vem eller vad ett dokumenterat |kliniskt fynd|- eller |åtgärd|-begrepp gäller. Snomed International rekommenderar användning av informationsmodellen för att uttrycka kontext, framför att använda situation-hierarkin. Hierarkin är inte så omfattande och den får inte heller särskilt mycket uppmärksamhet i det systematiska kvalitetsarbetet. Snomed International har tagit fram ett

verktyg för att omvandla situation-begrepp till FHIR-profiler.

<https://ihtsdo.github.io/sct-implementation-demonstrator/#/context>

Snomed International har också påbörjat ett arbete med Context representation, dock krävs inbjudan för att få behörighet. Ser ut så här:

<https://confluence.ihtsdotools.org/display/WIPCTXSIG/SNOMED+CT+Implementation+Guide+for+Context+Representation> (sidan kräver särskild behörighet).

Mappning till journalmallar

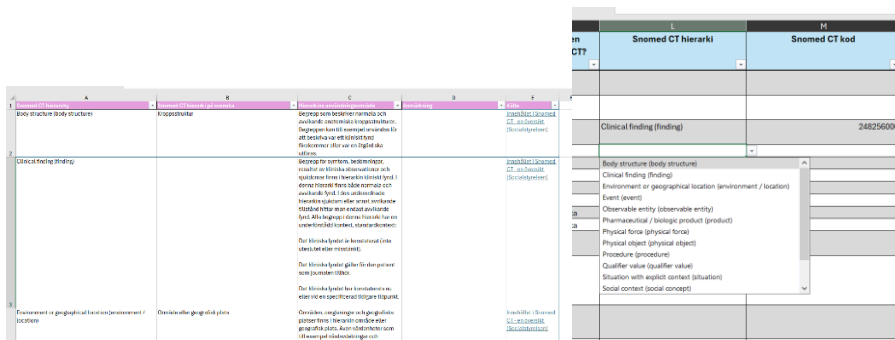
Det är viktigt att noga tänka igenom vad det är man vill veta vid mappning, ofta behöver man gå djupare än att bara svara ja eller nej på om en åtgärd är utförd (t.ex. för att ett kvalitetsregister efterfrågar det). Det är själva resultatet som är intressant.

Det är inte alltid mappning mot alla sökord/rubriker är nödvändigt, t.ex. vid val-listor. Om val-listan t.ex. består av clinical findings behöver inte rubriken mappas, valen talar för sig själva.

Generellt mappas ofta sökord och rubriker mot begrepp ur hierarkin *Observerbar företeelse*.

Region Stockholm har gjort mycket jobb kring mappning till journalmallar. Knyt gärna kontakt med dem, och också via NAG Snomed CT!

I sin mappningsmall som region Stockholm skapat i excel har de beskrivit hierarkierna och skapat en drop-downlista så att rätt/utvald hierarki kan väljas i rätt sammanhang.

Snomed International tillhandahåller kostnadsfritt ett bra mappningsverktyg som också kan hålla reda på versioner osv., [Snap2Snomed](#) med tillhörande [User guide](#).

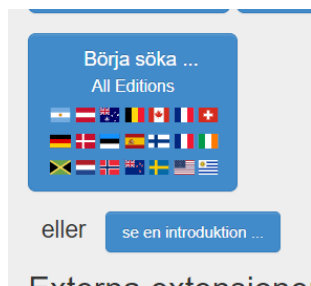
Publicera begrepp som finns i en annan nationell utgåva i den internationella utgåvan

Nederländerna har skapat mycket användbart innehåll om radiologi i sin nationella utgåva. Region Stockholm har behov av liknande begrepp och kommer därför begära att dessa begrepp tas upp ("promotas") till den internationella utgåvan så att de blir tillgängliga även i Sverige. Detta sker enligt Snomed Internationals rutin, [Customer Guidance For Requesting Changes to SNOMED CT, ver 15](#) (länken tillgänglig för inloggade användare):

- Skicka dina önskemål till oss på Socialstyrelsen, ehalsa@socialstyrelsen.se.
- Viktigt att bifoga all information som krävs för att Snomed International ska kunna ta ställning till publicering i den internationella utgåvan, dvs. begrepps-id i den nederländska extensionen, Fully Specified Name (FSN), Parent concept, Semantic tag, Preferred term, **Definition**, **Proposed use case**, **References** – särskilt de tre sista är viktiga!
- Socialstyrelsen i egenskap av svenskt NRC tar kontakt med Nederländerna.
- Om Nederländernas NRC vill dela med sig av sina begrepp skickar de en förfrågan till Snomed International, baserat på det underlag ni skickat med.
- Snomed International tar ställning till om begreppet uppfyller kraven som ställs för att publicera i den internationella utgåvan.

Tidsåtgången för hela processen varierar.

För att hitta begrepp i andra nationella utgåvor finns en länk till "Search all editions" på Snomed-browsers startsida, <https://browser.ihtsdotools.org/>

Frågan uppmärksammar behovet av att nationella NRC generellt blir bättre på att promota sina nationella begrepp till den internationella utgåvan.

Vad arbetar andra med?

Hur hittar man bäst information om vilka områden andra länder arbetar med? På <https://www.snomed.org/snomed-in-action> kan information finnas, men oklart hur väl uppdaterad den sidan hålls.

För nationella arbeten vore det bra med något liknande [2024 Early Visibility Release Notifications](#).

Diskussion om terminologiserver/-tjänst

För att sätta upp sin egen terminologitjänst finns bra instruktioner från Snomed International på <https://github.com/IHTSDO/snowstorm>. Finns instruktioner för FHIR-api, relationsdatabaser m.m. Även på Snomed Internationals [confluence](#) finns många practical guidelines, t.ex. [SQL Practical Guide](#). VGR har en Snowstorm-server som det går fint att använda, bara ni inte kör hysteriskt många anrop! <https://vgrinformatik.se/>

Tjänster enligt ovan kan underlätta att leta begrepp med hjälp av attributrelationer. Alternativt kan sökningar i browsern baserade på [Expression Constraint Language](#), ECL, användas.

Dock är inte allt innehåll i Snomed CT korrekt modellerat, varför sökningar på attributrelationer kanske inte alltid blir heltäckande.

Utbildning och stöd för implementerare och andra

Snomed International erbjuder många e-kurser via sin kurskatalog, <https://www.snomed.org/education>. Kurserna är kostnadsfria för användare i medlemsländer (t.ex. Sverige). Exempel:

- [Snomed CT Terminology Services Course](#)
- [Snomed CT Implementation Course](#) (ny version är utlovad i slutet av 2024)
- [Snomed CT for Developers](#)

- [Snomed CT Foundation Course](#) (krävs som grund för flera andra kurser)

Mycket matnyttig information finns här: [Snomed CT Implementation Support Portal](#).

Snomed CT-forum våren 2025

Socialstyrelsen utvärderar formerna för vårt användarstöd, däribland det här öppna forumet. Under våren 2025 kommer vi erbjuda öppna forum ungefär varannan månad, och koncentrera varje gång till ett visst tema.

Nästa Snomed CT-forum har tema implementering

Fredagen den 7 februari 2025, tema Implementering. Detta möte blir en uppföljning av det dialogmöte som Socialstyrelsen genomförde den 2 december. Se Socialstyrelsens kalendarium för länk <https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>

Ingen föransmälning behövs. Om du har frågor på aktuellt tema som du vill diskutera på mötet ombeds du att skicka frågorna på förhand så vi kan förbereda oss på bästa sätt. Frågorna skickas till ehalsa@socialstyrelsen.se

Minnesanteckningar från mötet publiceras på <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/snomed-ct/>, skrolla en bit ner på sidan.

God jul!

Snomed CT Forum – 4 oktober 2024

Frågor

Är det möjligt att ta del av webinariet om implementering av Snomed CT den 18 september i efterhand?

Den 18 september höll Snomed International tillsammans med Socialstyrelsen ett webinarium om praktiska frågor kring implementering av Snomed CT. Webinariet spelades in, och Socialstyrelsen planerar att lägga ut inspelning och presentation på Socialstyrelsens webb inom kort. Om vi av någon anledning inte kan tillgängliggöra detta via webben kommer vi skicka materialet direkt till dem som önskar. Hör i så fall av dig till ehalsa@socialstyrelsen.se!

Välkomna till Snomed CT Expo 2024

Varje år anordnar Snomed International en internationell konferens (Expo), kombinerat med arbetsmöten (Business meetings), där Snomed CT-frågor presenteras och diskuteras.

Årets Expo hålls den 24–25 oktober i Seoul i Sydkorea. Deltagande online är också möjligt. <https://www.snomed.org/snomedct-expo>

Business meetings (<https://www.snomed.org/business-meetings>) hålls den 19–23 oktober, på plats i Seoul + online. På business meetings träffas de olika typerna av arbetsgrupper inom Snomed International för kunskapsutbyte, diskussioner och planering av organisationens arbete framåt. På flera tillfällen är det möjligt även som utomstående att lyssna, och i vissa fall också delta. Se programmet <https://confluence.ihtsdotools.org/display/FT/October+2024+-+SNOMED+International+Business+Meetings>

Nästa Snomed CT-forum – i december!

Novembermötet är tyvärr inställt p.g.a. interna schemakrockar! Varmt välkommen igen fredagen den 6 december 2024. Se Socialstyrelsens kalendarium för länk <https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>

Ingen föransmälan behövs, men skicka gärna in frågor i förväg så har vi bäst förutsättningar att svara. Frågorna skickas till ehalsa@socialstyrelsen.se

Minnesanteckningar från mötet publiceras på <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/ehalsa/snomed-ct/>, skrolla en bit ner på sidan.

På återseende!

Snomed CT Forum – 6 september 2024

Utbildning och information om Snomed CT

Flera som var med på dagens forum-möte sade sig vara med för att lyssna och lära. Kul och välkomna till Snomed CT-universum! För den som vill lära sig mer om Snomed CT finns det rika möjligheter. Korta, grundläggande inspelade presentationer (webbinarier) finns på Socialstyrelsens webb:

- <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/snomed-ct/lar-dig-mer-om-snomed-ct/>

Snomed International erbjuder en rad kurser på olika nivåer. En översikt finns här:

- <https://www.snomed.org/snomed-ct/education>

Alla kurser från Snomed International är kostnadsfria för personer från medlemsländer (som Sverige). Om det står en avgift när man anmäler sig till kursen kommer den försvinna när man går vidare och skapar inloggning där det framgår att man är från Sverige.

Delta gärna i de tutorials som genomförs på Snomed Internationals årliga konferens (Expo) – på plats (i år i Sydkorea 24–25 oktober), eller digitalt, <https://www.snomed.org/news-and-events/events/snomedct-expo>

Man kan också engagera sig och delta i utvecklingen av de områden man är intresserad av:

- Get involved! <https://www.snomed.org/snomed-international/get-involved>
- T.ex. Clinical reference groups:
<https://confluence.ihtsdotools.org/display/CP/Directory+-+Clinical+Groups>
- varav en är den som nämndes på dagens möte, Genomics and Precision Medicine Clinical Reference Group
<https://confluence.ihtsdotools.org/display/GPM>

Regionala utbildningar och kontakter

- Region Stockholm anordnar lokala utbildningar om Snomed CT, kontakta deras regionala stödfunktion för Snomed CT via anna-maria.nygren@regionstockholm.se
- För frågor om Snomed CT-användning och anpassningar i Millennium i Västra Götalandsregionen, kontakta VGR:s enhet för informatik och standardisering
 - extern sida: <https://www.vgregion.se/ov/informatik-och-standardisering/>

- intranätsida: <https://insidan.vgregion.se/stod-och-tjanster/amnen-a-o/informatik/>

Webbinarium om implementering av Snomed CT

Den som är involverad i eller intresserad av hälsoinformatik eller systemintegration ska inte missa vårt kostnadsfria webinarium den **18 september kl. 09:00–11:00**, som handlar om implementering av Snomed CT i Sverige. Webbinariet anordnas av SNOMED International i samarbete med Nationellt releasecenter, Socialstyrelsen, och hålls på engelska.

Under webbinariet kommer bl.a. följande frågor att diskuteras:

- Introduktion till best practice när det gäller att söka och mata in kliniska data med Snomed CT, t.ex. hur synonymer kan användas i system
- Mappningar och mappningsverktyget Snap2SNOMED
- Hur releaser och beroenden till olika Snomed CT-urval och moduler kan hanteras

Ingen föranmälan behövs. Länk till webbinariet

<https://snomed.zoom.us/j/83324760146?pwd=wpIG2BmNy2s9kc7aUahUIXCITyOZXB.1>

Info om Snomed CT-NAG

Anna Rossander, ordförande för den nationella arbetsgruppen (NAG) Snomed CT, presenterade kort regionernas gemensamma arbete med Snomed CT genom regionernas system för kunskapsstyrning. NAG är en arbetsgrupp under Nationell samverkansgrupp (NSG) strukturerad vårdinformation, med uppgift att bistå regionerna med modelleringshjälp och beslut och vägledning kring hur Snomed CT kan hanteras. NAG Snomed CT och Socialstyrelsen har löpande avstämningar. Läs mer här: <https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/programomradenochsamverkansgrupper/nationellsamverkansgrupper/nsgstruktureradvardinformation/snomedct.56158.html>

Just nu söker NAG:en nya regionrepresentanter! Hör av dig till Anna Rossander om du är intresserad.

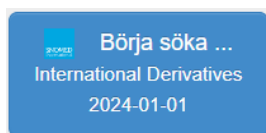
Om releaser och beroenden till olika Snomed CT-urval och moduler

Kommande svenska Snomed CT-utgåva, som publiceras den 30 november, innehåller, förutom innehåll skapat exklusivt för den svenska versionen, allt internationellt innehåll publicerat fram till den 1 augusti. Motsvarande datum ("dependency") för svensk utgåva som publiceras den 31 maj, är den 1 februari.

Det framförs återigen önskemål att öka frekvensen av publicering av svenska Snomed CT. Socialstyrelsen undersöker möjligheter och hinder för det, men ännu är inga beslut fattade.

En aspekt att tänka på vid implementering, om Socialstyrelsen går över till tätare releaser av svenska Snomed CT, är att allt innehåll i den internationella releasen varpå den svenska bygger (dependencies enl. ovan) kanske ännu inte hunnit mappas, översättas osv. Detta är en av de saker som kommer diskuteras på implementationwebbinariet den 18 september, se ovan.

Utöver nationella releaser finns andra typer av s.k. ”derivatives”, <https://confluence.ihtsdotools.org/display/DOCGLOSS/derivative>. Det kan vara urval eller ”produkter”, t.ex ICNP, Orphanet m.m. som är inkorporerat i Snomed CT i form av reference sets. P.g.a. olika ”dependencies” (vilka releaser en annan extension bygger på och är beroende av) kan information kopplat till mappningar, översättningar osv. visas olika i olika releaser. För att se det senaste som hänt i olika derivatives hänvisas till release notes som släpps i samband med release av respektive derivative. För att få en visuell överblick av innehåll kan aktuella versioner av olika derivatives beskådas i en särskild browser, klicka på knappen International Derivatives på startsidan i Snomed CT-browsern, <https://browser.ihtsdotools.org/>.

Mapping mellan Snomed CT och Orphanet

Från Snomed Internationals hemsida: ”Orphanet is a unique resource, gathering and improving knowledge on rare diseases so as to improve the diagnosis, care and treatment of patients with rare diseases. ---

Orphanet and SNOMED International have produced a map between SNOMED CT and Orphanet to align Rare Disease content in Orphanet with SNOMED CT. Additional maps have been included in the 2022 and 2023 map releases. They will be reviewed annually.

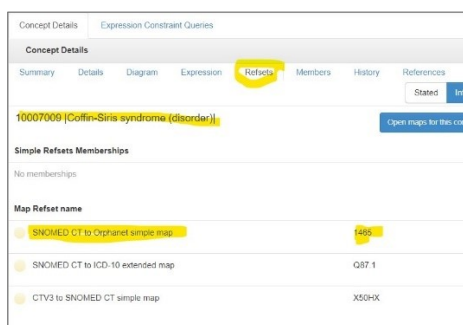
The SNOMED CT to Orphanet map will deliver rare disease content into the International Release, also providing an Inserm generated linkage table as part of the SNOMED International – Inserm collaboration agreement.”

<https://www.snomed.org/maps>

Filer med mappning distribueras som SNOMED CT Orphanet Map package via MLDS, Snomed Internationals sida för licenshantering och fildistribution. <https://mlds.ihtsdotools.org/#/landing/SE?lang=se>

För aktuell information, se <https://confluence.ihtsdotools.org/display/RMT/SNOMED+CT+to+Orphanet+Map+package+Production+Release+Notes+-+July+2024>

Det ser ut att vara 6456 begrepp som är mappade till ORPHA. Vilken orphakod som är mappad framgår av Refset-fliken på respektive Snomed CT-begrepp i Snomed CT-browsern <https://dailybuild.ihtsdotools.org/>

Map Refset name	
SNOMED CT to Orphanet simple map	485
SNOMED CT to ICD-10 extended map	Q87.1
CTV3 to SNOMED CT simple map	X50-XX

Inom EU pågår arbete inom ett joint action, Jardin, att integrera de europeiska referensnätverken (ERN, virtuella nätverk för vårdgivare och forskare som är experter på sällsynta hälsotillstånd) i de nationella hälso- och sjukvårdssystemen. <https://www.ejprarediseases.org/wp-content/uploads/2024/03/20240229-Press-release-JARDIN.pdf>

Socialstyrelsen är EU-kommissionens kontaktpunkt för ERN-frågor, <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/sallsynta-halsotillstand/internationell-samverkan/> Bland deltagarna på dagens möte är det oklart hur detta initiativ taktar med övrigt arbete runt EHDS, European Health Data Space.

Status mappning mellan Snomed CT och ICD-11

Det finns starkt intresse bland medlemsländer i både WHO och Snomed International att de båda organisationerna ska samarbeta om mappning, men av någon anledning händer just nu väldigt lite på WHO-sidan. En politisk fråga. Snomed International utför visst mappningsarbete på en begränsad nivå. I väntan på en mappning som kommer möjliggöra automatisk överföring från Snomed CT-koder till ICD-11-koder kommer man få koda manuellt på samma sätt som idag.

Nästa Snomed CT-forum

Fredagen den 4 oktober 2024. Se Socialstyrelsens kalendarium för länk <https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>

Ingen föränmälan behövs, men skicka gärna in frågor i förväg så har vi bäst förutsättningar att svara. Frågorna skickas till ehalsa@socialstyrelsen.se

Minnesanteckningar från mötet publiceras på <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/ehalsa/snomed-ct/>, skrolla en bit ner på sidan.

På återseende!

Snomed CT Forum – 14 juni 2024

Frågor/diskussionspunkter

1. Finns det ett gemensamt behov av begrepp för navelsträng som fäster in normalt mot placentan?

I Region Stockholm pågår arbete att mappa blanketter för inrapportering av uppgifter till graviditetsregistret och medicinska födelseregistret till Snomed CT. Mötesdeltagare uppmärksammar på att även VGR gjort ett sådant arbete, vore bra att synka arbeten! Önskemål framförs att Socialstyrelsen kunde vara behjälplig i mappning och utpekande av lämpliga Snomed CT-koder.

I Region Stockholm finns önskemål om tre fynd, varav två finns i Snomed CT:

- 51519001 |marginal insertion av navelsträngen|
- 77278008 |velamentös insertion av navelsträngen|

Även central insertion av navelsträngen, alltså begreppet som beskriver ett normalt navelsträngsfäste, önskas.

Deltagarna på mötet höll med om att ett sådant begrepp vore relevant, likaså att den svenska översättningen ”xx insertion” behöver ses över (navelsträngsinfästning kan vara en mer korrekt term). Ingen modellering eller termbyte enligt ovan sker nu av NRC (nationellt releasecentrum), utan vi avvaktar tills frågeställaren eller någon annan inkommer med konkret förslag med referenser och use case enligt gängse rutin.

2. Önskemål om bättre översättning/tillägg av synonym till 1287783000 |administrering av profylax före exponering för humant immunbristvirus|

Det har framförts behov av ett begrepp som representerar preexpositionsprofylax vid HIV. I Snomed CT finns detta begrepp, uttryckt som 1287783000 |administrering av profylax före exponering för humant immunbristvirus|. Synonym *preexpositionsprofylax vid HIV* läggs till (NRC fixar).

Förkortningen PrEP kunde möjligen också vara relevant. Enligt flera referenser tycks förkortningen PrEP åtminstone för närvarande i praktiken enbart användas för preexpositionsprofylax vid HIV, men enligt MeSH är det en allmän term som skulle kunna användas för preexpositionsprofylax i allmänhet (malaria, covid-19 m.fl.). Vi avvaktar med tillägg av PrEP som synonym.

Svensk slack-kanal för nationellt Snomed CT-snack

Äropå frågeställningarna ovan vill vi påminna om och pusha för den slack-kanal som NAG Snomed CT (nationell arbetsgrupp inom regionernas kunskapsstyrningssystem) satt upp. Det är ett ”community based” diskussionsforum om Snomed CT i Sverige via en svensk kanal i Snomed Internationals Slack, tänkt som en kommunikationsyta för alla i Sverige som jobbar med Snomed CT. Beskrivs som en “channel in Swedish for ‘SCT SE version issues’, for example translations, terminology bindings in Swedish, national subsets or the Swedish release.”

Länk för att gå med på Snomed Internationals slack-yta:

https://join.slack.com/t/public-snomedintl/shared_invite/zt-2knul2vo7-TlqWLaweqd9lUT_Ll_8NfA

Kanalen är öppen och heter # in-swedish-297483007-på-svenska

Rekommenderad benämning – alltid lika med ”termen på skärmen”?

Diskussion om vilken typ av beskrivningar som är möjliga/önskvärda att visa i gränssnitt – delvis är detta en implementeringsfråga. Utgångspunkten är alltid att sträva efter att den i Snomed CT angivna rekommenderade benämningen i största möjliga mån ska vara en kliniskt relevant fackterm, redo att visas i ett gränssnitt, men av olika skäl är det inte alltid möjligt. Det finns alltid en spänning mellan olika åsikter om korrekt fackterm, behov av terminologisk entydighet, konsekvens över tid osv. som påverkar hur den rekommenderade benämningen eller accepterade synonymer kan utformas. Vilken term som är önskvärd att visa upp i ett system kan också vara en fråga om i vilken kontext som begreppet förekommer, en kontext som inte finns när begreppet står för sig själv i terminologin.

Sedan ska tilläggas att en hel del områden i Snomed CT inte är särskilt kliniskt relevant översatta, liksom modellering kan vara av sämre kvalitet i relation till aktuella modelleringsriktlinjer. Det enda sättet att förbättra detta är genom enträget kvalitetsförhöjande arbete vartefter tillämpningar blir aktuella! Utvecklingen av Snomed CT är användar- och behovsdriven!

Nästa Snomed CT-forum

Fredagen den 6 september 2024. Se Socialstyrelsens kalendarium för länk <https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>

Ingen föransmälan behövs, men skicka gärna in frågor i förväg så har vi bäst förutsättningar att svara. Frågorna skickas till ehalsa@socialstyrelsen.se

Minnesanteckningar från mötet publiceras på <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/snomed-ct/>, skrolla en bit ner på sidan.

Glad sommar och på återseende!

Snomed CT Forum – 3 maj 2024

Frågor/diskussionspunkter

1. Hur kan amningspositioner beskrivas och modelleras i Snomed CT?

Amningspositioner kan beskrivas antingen utifrån mammans position (liggande, halvliggande osv.) eller barnets position, hur barnet hålls (rugbygrepp, fotbollsgrepp osv.). Ibland kan det vara kombinationer.

Man skulle kunna tänka sig ett underordnat begrepp till 9851009 |fynd som rör kroppsställning| i kliniskt fynd-hierarkin. Går det att kombinera mammans och barnets ställning?

Vid konkret önskemål efterfrågas ett tydligt användningsfall och referenser som beskriver begreppen, enligt sedvanlig mall på Socialstyrelsens webb, <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/snomed-ct/> under rubriken Vill du lämna förslag?

Generellt är obstetrikområdet eftersatt i Snomed CT. Frågan om hur den här typen av begrepp skulle kunna modelleras, är relevant även för Snomed International.

2. Hur detaljerade begrepp kan godkännas för upptag i nationell/internationell release av Snomed CT?

I Snomed CT skvalpar det runt en mängd begrepp med hög detaljeringsgrad. Detta är troligen ett arv från den tiden då informationsmodellerna krävde väldigt prekoordinerade begrepp. Snomed CT förändras och även informationsmodeller har olika mognadsnivå. Vartefter informationsmodellerna utvecklas kommer behovet av superdetaljerade begrepp minska. Med hjälp av bättre informationsmodeller och post-koordinering kommer förhoppningsvis sättet att representera kliniskt innehåll att förbättras och öka förutsättningarna för semantisk interoperabilitet.

Oavsett om ett önskat begrepp är superdetaljerat eller inte kommer NRC utreda och bedöma relevansen från fall till fall – om det finns behov, tydligt användningsfall, gärna att fler kunde ha nytta av begreppet osv. Snomed CT behöver kunna passa för olika användning. Hur man vill/kan dokumentera och beskriva vissa situationer förändras över tid.

Efterlysning om tydliga rekommendationer från Snomed International

Utifrån ovanstående diskussioner om vad och hur som är lämpligt att lägga till i Snomed CT framkom behov av att lyfta önskemål om tydligare

rekommendationer till Snomed International. Vi önskar fler och tydliga rekommendationer om hur Snomed CT borde implementeras, t.ex. hur ECL (expression constraint language) skulle kunna användas för bättre dataanalys.

Eftersom innehållet i Snomed CT skapats vid olika tidpunkter för olika behov finns det hierarkier som är mer eller mindre användbara i en modern informationsmiljö. En idé som kom upp var att begrepp/delhierarkier som av någon anledning kunde bedömas som mindre användbara taggades i browsern. En varning, typ ☹️, kunde visas bredvid den svenska flaggan t.ex.?

Rekommendationer kring implementering är just nu en stor fråga i Member forum m.fl. konstellationer internationellt. Inom området nutrition är en implementeringsguide på gång från Nutrition Care Process Terminology (NCPT). Fler kommer säkert följa!

Samprioritera mer!

Arbetet med levnadsvanor lyftes fram som ett intressant och givande sätt att jobba på, där informatikarbetet via NSG, kopplades ihop med verksamheten via NPO¹. Framgångsfaktorn är att synka olika organisationers (NSG, Socialstyrelsen, Snomed International m.fl.) prioriteringar.

Info om Snomed CT-NAG

Anna Rossander, ordförande för den nationella arbetsgruppen (NAG) Snomed CT, berättade kort om regionernas gemensamma arbete med Snomed CT genom regionernas system för kunskapsstyrning. NAG är en arbetsgrupp under Nationell samverkansgrupp (NSG) strukturerad vårdinformation, med uppgift att bistå regionerna med modelleringshjälp och beslut och vägledning kring hur Snomed CT kan hanteras. NAG Snomed CT och Socialstyrelsen har löpande avstämningar. Läs mer här:

- NSG strukturerad vårdinformation
<https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/programomradenoc/hsamverkansgrupper/nationellasamverkansgrupper/nsgstruktureradvardinformation.56484.html>
- NAG Snomed CT
<https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/programomradenoc/>

¹ Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård,
<https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard.44259.html>

[hsamverkansgrupper/nationellasamverkansgrupper/nsgstruktureradvardinformation/snomedct.56158.html](https://www.socialstyrelsen.se/hsamverkansgrupper/nationellasamverkansgrupper/nsgstruktureradvardinformation/snomedct.56158.html)

Nästa Snomed CT-forum

Fredagen den 14 juni 2024. Se Socialstyrelsens kalendarium för länk <https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>

Ingen föranmälan behövs, men skicka gärna in frågor i förväg så har vi bäst förutsättningar att svara. Frågorna skickas till ehalsa@socialstyrelsen.se

Minnesanteckningar från mötet publiceras på <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/ehalsa/snomed-ct/>, skrolla en bit ner på sidan. På återseende!

Snomed CT Forum – 5 april 2024

Nationellt informatikarbete i Sverige

Regionerna bedriver ett gemensamt arbete kring informatik i vården, där Snomed CT är en del, genom regionernas system för kunskapsstyrning. NAG (Nationell arbetsgrupp) Snomed CT är en arbetsgrupp under Nationell samverkansgrupp (NSG) strukturerad vårdinformation, med uppgift att bistå regionerna med modelleringshjälp och beslut och vägledning kring hur Snomed CT kan hanteras.

Socialstyrelsen fungerar som Nationellt releasecenter för Snomed CT i Sverige, vilket innebär att vi förvaltar och vidareutvecklar den svenska utgåvan. Kontakta oss om behov av nya begrepp uppstår, men stäm gärna av med kontaktpersoner inom kunskapsstyrningssystemet om huruvida det finns pågående arbeten nationellt inom aktuellt område.

NAG Snomed CT, NAG strukturerad vårdinformation Kvalitetsregister och Socialstyrelsen har löpande avstämningar varannan vecka. Läs mer här:

- NSG strukturerad vårdinformation
<https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/programomradenochsamverkansgrupper/nationellasamverkansgrupper/nsgstruktureradvardinformation.56484.html>
Kontakta Erika Ericsson, SKR, erika.ericsson@skr.se för mer information
- NAG Snomed CT
<https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/programomradenochsamverkansgrupper/nationellasamverkansgrupper/nsgstruktureradvardinformation/snomedct.56158.html>
- NAG strukturerad vårdinformation Kvalitetsregister
<https://skr.se/kvalitetsregister/omnationellakvalitetsregister/projekt/informationsforsorjningtillnationellakvalitetsregister/stodforautomatiseradinformationenforsorjning.54761.html>

Pågående nationellt arbete om mätvärden

Då några av dagens deltagare berättade att de jobbar med att Snomed CT-koda mätvärden informerade Erika Ericsson, samordnare inom kunskapsstyrningen, SKR, om att det finns ett insatsområde kring mätvärden. Arbetet handlar om att undersöka om det går att sammanställa och enas nationellt om vilka mätvärden som ska användas i svensk sjukvård och hur de kan standardiseras informatiskt.

Kartläggning över regionernas användning av Snomed CT

NAG Snomed CT är i slutfasen att sammanställa en kartläggning om hur långt implementeringen av Snomed CT har kommit i Sverige och vilka hinder som finns för en bredare användning. Under förutsättning att

rapporten godkänns av NSG strukturerad vårdinformation, som är uppdragsgivare, kommer den inom kort publiceras på <https://kunskapsstyrningvard.se/>.

Lär dig mer om Snomed CT

På Snomed Internationals hemsida finns utbildningar och information om hur man kan engagera sig i Snomed CT:s utveckling. Snomed CT är en ”görokрати”! Nästa vecka (14–17 april) arrangeras vårens arbetsmöten (business meetings) i London där erfarenhetsutbyte och annat diskuteras länder emellan. Många sessioner är öppna och man kan delta digitalt om man är intresserad av något särskilt ämne, t.ex. kring implementering eller specifika kliniska ämnen.

- www.snomed.org
- <https://www.snomed.org/business-meetings>
- <https://confluence.ihtsdotools.org/display/FT/April+2024+-+SNOMED+International+Business+Meetings>
- <https://elearning.ihtsdotools.org/>

På e-hälsokonferensen Vitalis, Göteborg, den 14–16 maj håller Socialstyrelsen en presentation om implementeringsverktyg för Snomed CT. Välkomna!

- <https://invitepeople.com/events/ae499c7a48/overview>

Nästa Snomed CT-forum

Fredagen den 3 maj 2024. Se Socialstyrelsens kalendarium för länk <https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>

Ingen föransmälan behövs, men skicka gärna in frågor i förväg så har vi bäst förutsättningar att svara. Frågorna skickas till ehalsa@socialstyrelsen.se

Minnesanteckningar från mötet publiceras på <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/snomed-ct/>, skrolla en bit ner på sidan. På återseende!

Snomed CT Forum – 1 mars 2024

Frågor/diskussionspunkter

1. Vilket Snomed CT-begrepp är lämpligt för ”neonatal transkutan bilirubinbestämning”?

Leverantör har behov av att möjliggöra dokumentation av ”neonatal transkutan bilirubinbestämning” (och resultatet av mätningen). I åtgärds-hierarkin i Snomed CT finns några underordnade begrepp till 302787001 |bilirubinmätning|, inkluderande ”neonatal”, som kanske kunde vara lämpliga. Inget begrepp tycks finnas som adresserar transkutan mätning.

En aspekt på frågan är hur kontexten för att dokumentera frågor ser ut. Ofta kan vissa delar av önskad information bäst hanteras med hjälp av attribut i informationsmodellen. I det här fallet skulle t.ex. åldern på barnet antagligen bäst uttryckas med ett attribut i informationsmodellen, då Snomed CT-koden inte definierar åldern, utan antalet dagar som räknas som neonatalperiod kan variera mellan olika länder och sammanhang. Dessutom är metoden lika oavsett ålder på barnet.

Även metod kan uttryckas med informationsmodellen, men i det här fallet är det troligen säkrast (mest entydigt) att inkludera den informationen i själva Snomed CT-begreppet. Viktigt att förstå om provet är taget i blod eller serum, eller som i det här fallet, transkutant. Ska ”totalmängd” ingå i begreppet? Hypotesen vid mötet är att totalmängd inte är relevant när bilirubin mäts transkutant.

Befintliga begrepp på temat finns nu i åtgärdshierarkin, som underbegrepp till 386053000 |Evaluation procedure| (|bedömning|). Detta är en hierarki som varit under diskussion och utredning under en längre tid då mycket av innehållet i den hierarkin överlappar med hierarkin 363787002 |Observable entity| (|observerbar företeelse|). Snomed International rekommenderar att observable-hierarkin används, och kommer inte tillåta skapande av nya begrepp i hierarkin 386053000 |Evaluation procedure|. Dock kommer befintligt innehåll i de parallella hierarkierna finnas kvar i den internationella utgåvan då en del länder, t.ex. Storbritannien, inte gick med på en inaktivering av <<386053000 |Evaluation procedure|. Läs mer här: <https://confluence.ihtsdotools.org/pages/viewpage.action?pageId=199426783>.

Med tanke på Snomed Internationals inriktning på att i första hand använda observable-hierarkin för begrepp som representerar mätningar plus att modellering i observable-hierarkin möjliggör att skapa ett fullt definierat

begrepp, där metoden (263902000 |transkutan metod|) kan ingå, föreslås att ett nytt observabelbegrepp skapas: **Transkutan mätning av bilirubin**.

Önskemål framförs att Socialstyrelsen, eller annan nationell aktör, fattar ett nationellt beslut att rekommendera att aktörer bör välja observabelbegrepp och inte åtgärdsbegrepp för den här typen av begrepp (mätningar).

2. Finns det svenska läkemedelsproduktsortimentet mappat mot Snomed CT?

Det pågår flera initiativ och projekt internationellt om vilka standarder som ska användas för att kunna utbyta data om läkemedelsprodukter, översättningar av bipacksedlar m.m. mellan länder, ex [Gravity](#) och [Unicom](#). I Norge har alla läkemedel mappats mot Snomed CT och frågeställaren undrar om samma skett/ska ske i Sverige.

Norge, Spanien, Australien och Storbritannien är exempel på länder som använder Snomed CT som läkemedelsterminologi. I USA finns Rx-norm med mappning mot Snomed CT. I Sverige tillhandahålls Nationellt produktregister för läkemedel, NPL, och Nationellt substansregister för substanser, NSL, av Läkemedelsverket. NSL är till vissa delar mappat mot Snomed CT. Vad Socialstyrelsen känner till finns just nu inga planer på att använda Snomed CT som nationell läkemedelsterminologi i Sverige. Det skulle kunna finnas fördelar med att i större utsträckning använda sig av Snomed CT inom området. Deltagare på dagens möte tipsar om att man kan vända sig till Läkemedelsverket och E-hälsomyndigheten och framföra önskemål.

Hierarkin 763158003 |Medicinal product| innehåller begrepp som beskriver läkemedelsprodukter ner på en nivå som är internationellt tillämpligt, men t.ex. produktnamn finns inte där. Detta kan utgöra en grund som länder kan koppla en nationellt anpassad extension till om de vill använda Snomed CT som läkemedelsterminologi, eller mappa en existerande terminologi till.

Lär dig mer om Snomed CT:s begreppsmodell för läkemedelsprodukter:

- <https://confluence.ihtsdotools.org/display/DOCMPM/SNOMED+CT+Medicinal+Product+Model+Specification>
- <https://confluence.ihtsdotools.org/display/DOCEG/Medicinal+Product>
- eller en aning mer lättstamt med bilder och tal, på Snomed Internationals e-learning platform, t.ex. <https://elearning.ihtsdotools.org/mod/page/view.php?id=7385> (skapa gratis konto först)

Kolla också Sveriges kommuner och regioners arbete:

<https://kunskapsstyrningvard.se/download/18.d11770218d784e4ee7718ac/1707917959570/Gemensamma-begrepp-inom-lakemedelsområdet.pdf>

Ett exempel från den europeiska läkemedelsmyndighetens (EMA) arbete med att representera en läkemedelsprodukt.

https://www.ema.europa.eu/en/documents/other/product-management-service-pms-implementation-international-organization-standardization-iso-standards-identification-medicinal-products-idmp-europe-chapter-8-annex-i-complete-representation_en.pdf#page=4

Info om Snomed CT-NAG

Anna Rossander, ordförande för den nationella arbetsgruppen (NAG) Snomed CT, berättade kort om regionernas gemensamma arbete med Snomed CT genom regionernas system för kunskapsstyrning. NAG är en arbetsgrupp under Nationell samverkansgrupp (NSG) strukturerad vårdinformation, med uppgift att bistå regionerna med modelleringshjälp och beslut och vägledning kring hur Snomed CT kan hanteras. NAG Snomed CT och Socialstyrelsen har löpande avstämningar. Läs mer här:

- NSG strukturerad vårdinformation
<https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/programomradenoc/hsamverkansgrupper/nationellasamverkansgrupper/nsgstruktureradvardinformation.56484.html> Kontakta Kristin Schoug Bertilsson, SKR, kristin.bertilsson@skr.se eller Erika Ericsson, SKR, erika.ericsson@skr.se för mer information
- NAG Snomed CT
<https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/programomradenoc/hsamverkansgrupper/nationellasamverkansgrupper/nsgstruktureradvardinformation/snomedct.56158.html>

Student söker informanter till ett examensarbete/studie

Björn Åkvik studerar på Masterprogrammet i hälsoinformatik vid Karolinska Institutet och efterlyser intervjupersoner från regioner och leverantörer som håller på att implementera Snomed CT. Hör gärna av dig till bjorn.akvik@gmail.com om du är intresserad!

Nästa Snomed CT-forum

Fredagen den 5 april 2024. Se Socialstyrelsens kalendarium för länk <https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>

Ingen föransmälan behövs, men skicka gärna in frågor i förväg så har vi bäst förutsättningar att svara. Frågorna skickas till ehalsa@socialstyrelsen.se

Minnesanteckningar från mötet publiceras på <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/snomed-ct/>, skrolla en bit ner på sidan.

På återseende!

Snomed CT Forum – 2 februari 2024

Frågor/diskussionspunkter

1. Går det att Snomed CT-koda SBAR-modellen?

SBAR (Situation, Bakgrund, Aktuell bedömning, Rekommendation) är en internationell kommunikationsmodell för att säkerställa god informationsöverföring mellan vårdpersonal. I Region Västmanland används SBAR muntligt och skriftligt i ambulansjournalen. Regionen vill möjliggöra överföring av ambulansanteckningar in i journalsystemet Cosmic och undrar över möjligheten att Snomed CT-koda SBAR-modellen.

Ambulansjournalens anteckningar består av fritext som matas in under rubriker, integrationen mot Cosmic innebär att fritexten blir en fast, sammanhållen text (som en pdf) som genererar en journalanteckning till Cosmic.

Först och främst bör man se över och synka informationsstrukturerna mellan sändande och mottagande system vid systemintegration. Socialstyrelsens Nationella informationsmängder (NIM) terminologibundet till Snomed CT kan eventuellt hjälpa till.

Fritext är alltid svårt att mappa mot, så strukturerad inmatning vore att föredra. Själva rubrikerna går troligen att utan större problem mappa mot Snomed CT-begrepp ur observable entity-hierarkin. Ganska troligt att begrepp finns, då SBAR är en internationell, välanvänd modell, men om det inte gör det kan man skicka in önskemål om nytt begrepp via Socialstyrelsens webb, <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/snomed-ct/>, skrolla till rubriken Lämna förslag. Den 1 mars är deadline för att ändringar/nya begrepp ska komma med i kommande release den 31 maj.

Som stöd för mappning kan ev. Snomed Internationals verktyg Snap2Snomed vara till hjälp, <https://www.implementation.snomed.org/mapping-tools>

Info om regiongemensamt Snomed CT-arbete

Anna-Maria Nygren, representant för sjukvårdsregion Stockholm-Gotland i den nationella arbetsgruppen (NAG) Snomed CT, berättade kort om regionernas gemensamma arbete med Snomed CT genom regionernas system för kunskapsstyrning. NAG är en arbetsgrupp under Nationell samverkansgrupp (NSG) strukturerad vårdinformation, med uppgift att bistå regionerna med modelleringshjälp och beslut och vägledning kring hur Snomed CT kan hanteras. NAG Snomed CT och Socialstyrelsen har löpande

avstämningar. Läs mer här:

<https://kunskapsstyrningvard.se/kunskapsstyrningvard/programomradenochsamverkansgrupper/nationellsamverkansgrupper/nsgstruktureradvardinformation/snomedct.56158.html>

Nästa Snomed CT-forum

Fredagen den 1 mars 2024. Se Socialstyrelsens kalendarium för länk

<https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>

Ingen föransmälning behövs, men skicka gärna in frågor i förväg så har vi bäst förutsättningar att svara. Frågorna skickas till ehalsa@socialstyrelsen.se

Minnesanteckningar från mötet publiceras på

<https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/ehalsa/snomed-ct/>, skrolla en bit ner på sidan.